

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Št. 34.

V Ljubljani, dne 18. julija 1912.

Leto VII.

Pokonci!

Pred seboj imamo danes številke krščansko-socialne in socialno demokratske strokovne organizacije. Že zadnjič smo omenili, da šteje naša organizacija 2500 strokovno organiziranih in plačujočih članov, ki so se organizirali v dveh letih v Jugoslovanski Štrokovni Zvezi. Za majhen čas velik uspeh.

Te dni smo pa dobili v roke število strokovnoorganiziranih socialnih demokratov na Kranjskem. Poročilo pravi, da jih je 2900; koliko od teh je samo na papirju, ne vemo, ker o tem poročilo molči. Po navadi so sodrugli slabi plačevalci, dočim se pri nas vsak neplačujoč član izbriše.

Največ članov ima socialna demokracija med železničarji; teh je okoli 1200; potem pridejo lesni delavci okoli 300, rudarji 300, za tem pa razni obrtni delavci, kakor peki, kamenarji, zidarji, črevljarji, krojači itd. Med temi je tudi nekaj nad 200 ženskih članov.

Naša organizacija šteje 500—600 članov železničarjev, ki so dobro organizirani v Prometni Zvezi. Istotako imamo izven Zveze nekaj samostojnih podpornih društev, ki štejejo nekaj tisoč članov. Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza šteje sama v Ljubljani nad 1200 članov in članic. Tako, da lahko rečemo, da je krščanska strokovna organizacija kos slovenskim socialnim demokratom.

Kaj se iz tega učimo?

Prvič, da je pri nas krščansko socialna misel močna in da je naš delavec za socialno demokracijo zelo nedovzeten. Če pomislimo, da socialna demokracija že blizu 25 let med nami riše, da ima svoj dnevnik, nadalje 5 strokovnih listov, da skoro vsaka večja strokovna organizacija svojega lastnega tajnika, agitatorja, ki vedno okoli brenči, če pomislimo nadalje, da nimamo mi niti enega plačanege tajnika, da počiva agitacijsko delo na ramah par ljudi, ki so poleg drugega svojega dela prevzeli še skrb za delavsko organizacijo, moremo reči, da je med našimi ljudmi silno veliko zdrave pameti in razsodnosti. Zakaj drugače bi bil ta napredek naše organizacije vkljub temu groznemu navalu od strani socialne demokracije popolnoma izključen.

To dejstvo nam daje za prihodnost naše organizacije veliko upov. Dozdaj so nas takore-

koč delavci sami iskali, odsedaj naprej je pa naša dolžnost, da jih moramo mi iskati in združevati. Škof Ketteler je nekoč rekel, da je postal delavec nezaupen tudi proti tistemu, ki mu pomoč prinaša; tako mu je kapitalizem življenje zagrešil. Zato je treba prestopiti njegov prag tretjič, če te je dvakrat iz hiše vrgel.

Tako bodi tudi z našo organizacijo! Delajte, prijatelji, neutrudno, neumorno, prirejte shode, pišite v liste, zakaj, ni lepšega poklica na svetu, žrtvovati svoje delo najbolj potrebnim na svetu — delavcem! Tovariši, pokonci!

Tobačno delavstvo.

Naše toplice v tvornici zdaj popravljajo. Prav je, ker se toplice razširjajo, a kljub temu se nam ne zdi prav, ker jih popravljajo zdaj v najhujši vročini. Ali bi ne bilo kazalo, da se tvorniške toplice popravljajo, ko ne bi bila najhujša vročina. Sodimo, da bi bilo šlo. Zdravstveno stanje tobačnega delavstva zato, ker zdaj popravljajo toplice, zelo, zelo trpi. Naše delo je že tako, da se mora delavstvo kopati, čimveč timbolj. Želimo, da bi bile toplice prav kmalu zopet otvorene.

Najmlajšemu delovodji na uho. Naš najmlajši delovodja v ljubljanski tobačni tvornici je tudi zašel v uredniško torbo »Naše Moči«. Mož to tudi res zasluži. Ne vemo, če kaj pozna svoje predpise, zato mu svetujemo, da naj jih dobro prouči, če noče, da doživi kaj, kar mu ne bo všeč. Njegova zasebna stvar je sicer, ker je hud liberalce in navdušen liberalen Sokol, a to, kar je, naj bo zunaj tvornice, v službi pa sme biti in naj bo le delovodja in nič drugega ne. Svojih zabavljic proti »klerikalcem« naj več ne ponavlja, ker jih ne bomo več mirno prenašali. Če ne bo ubogal, hočemo govoriti odločnejše. Ta bi bila lepa, da se bo smelo že v cesarski službi psovati naše organizacije!

Pogrebne mu zakladu je pristopilo že nad 700 članov in članic Podpornega društva. Prav tako. Saj ko smo sklenili, da naj se pogrebni zaklad ustanovi, smo dobro znali, da prične kmalu poslovati. Po sklepu letošnjega občnega zbora bo pogrebni zaklad pričel poslovati, ko mu pristopi 1010 članov in članic, kar se bo takoj v »Naši Moči« razglasilo. Odbor »Podpornega društva« si je letos naložil res veliko de-

la in tudi pridno dela. Kdor hoče poznati odbor- niške sladkosti, naj stopi zvečer nekoliko v sobo pri Krčonu, pa bo videl, koliko dela da si je odbor naložil samo s pogrebnim zakladom. Knjige, ki so se nastavile, se natančno vodijo. Pristopnina k »Pogrebne mu zakladu« znaša 60 vinarjev. Kadar bo pogrebni zaklad pričel poslovati, kar bo, ko vplača pristopnino 1010 članov, se prične tudi izplačevati pogrebna podpora, ki bo znašala do 5. leta članstva 100 kron, od 6. do 10. leta 110 K, od 11. do 15. leta 120 K, od 16 do 20. leta 130 kron, od 21 do 25 leta 140 kron, od 26. do 30. leta 150 kron, od 31. do 35. leta pa 160 kron. Kadar bo umrl kak član »Pogrebne mu zaklada«, bodo morali plačati člani za slučaj smrti 10 vinarjev. Delavci in delavke, pogledjte, kako skrbi odbor za Vašo korist! Zato mu pa bodite res tudi vsi hvaležni.

Ali ste že priglasili svojo udeležbo k romanju v Petrovče? Znano Vam je, da poroma ljubljansko tobačno delavstvo dne 28. t. m. v Petrovče. Tisti člani in članice, ki se še niste odločili, da poromate dne 28. t. m. z nami v Petrovče, to zelo hitro storite! Gre za to, da se tobačno delavstvo na Štajerskem postavi. Vožnja tja in nazaj bo stala za tiste, ki si priskrbe vožni listek po zaupnikih in zaupnicah naše tobačne organizacije, le 3 krone 80 vin. Hitro se odločite in ne odlašajte do zadnjega trenutka, ker če se hitro odločite, prihranite odboru veliko skrbi in dela!

Prepotrebni strokovni odseki se prično ustanovljati, ko bodo izvršena potrebna dela za »Pogrebni zaklad« in po izletu v Petrovče. Vse naenkrat se ne more napraviti, pa tudi zdravno ni.

Prometna zveza.

Shod Prometne Zveze v Podbrdu.

Minulo nedeljo popoldne se je vršil v Podbrdu shod Prometne zveze, ki ga je vodil tov. Slamnik. Udeležilo se ga je nad 100 železničarjev. Prvi govori državni poslanec dr. Krek, ki govori o delu za železničarje v državnem zboru. Državni proračun mora biti tako sestavljen, da se vzdrži ravnotežje med dohodki in stroški. Poglavitno ni, da se vsak zastopnik potegne za svoje ljudi. Ljudski politik mora marveč delati na to, da se bremena razdele pravočasno

Nečuvven škandal!

1.

Harkač slovi le zato, ker se nahajajo v tem sicer dolgočasnem kraju ženske toplice. Pardon, zmotil sem se, to niso ženske toplice, marveč toplice za dame tistih takozvanih boljših stanov. Veste, ženska je nekaj, dama pa je nekaj drugega. Ženska dela, je poštena, pridna, zvesta, ki skrbi in živi pred vsem ne sebi, marveč svoji rodbini. In dame. To so tudi ženska bitja, ki pa ne skrbijo, kako da se bodo preživele in oblačile, ker za to morajo skrbeti srečno nesrečni njih soprogi. V Harkač pošiljajo zdravniki dame. Kakor trde plačana oznanila po raznih listih, so ženske toplice v Harkaču naravnost čudadelne. Lepe, blede, bolne dame prihajajo v Harkač, site življenja, sebe, rodbine in vsega na svetu, zapuščajo jih pa zdrave, vesele, ozdravljene.

Gospodov — dame občejejo le z gospodi — v Harkaču ni. En sam gospod je v toplicah. Mlad zdravnik služi kopališki upravi. Gospod doktor je še jako mlad, neroden, vesele dame nimajo z njim dosti zabave. Zvečer in samo zvečer so v kopališkem salonu zadovoljne z njim. Mladi doktor igra prav dobro glasovir, dasi sam plesati ne zna. Naše dame

so pa že take, da ko zabrenkajo strune, ti morajo plesati. Ker v Harkaču ni gospodov, pa plešejo dame kar same. Vesele so in razposajeno vriskajo, kakor če bi plesale z gospodi. Od časa do časa pač polete v Harkač huzarski častniki, ki so v bližini nastanjeni in pripeljejo s seboj tudi cigane, da svirajo. Ob takih slovesnih večerih se pleše bolj redno, mirno, dostojno. A dasi je vse dostojno, se le vesele tisti soprogi, ki jim zdravniki njih žena ne pošljejo v Harkač.

Danes niso prišli častniki. Večerni sestanek dam jej zato minul v največji razposajenosti.

»Doktorček,« nagovori zdravnika mlada, lepa dama, »katera puščavnica pa stanuje v vili »Mila«?

»Gospa pl. Širokodolska, zelo gosposka bogata plemenita dama,« odgovori zdravnik.

»Trapasto je, da zato tako viha svoj nos, nikdar ne pride med nas.«

»Dama je še zelo mlada,« brani nenavzočo pl. Širokodolsko zdravnik, omožena je šele komaj eno leto. Ni izkušena, boječa je. Tudi tu živi le svojemu možu in mu vsaj dvakrat na dan piše. Družb se pa izogiba!«

»V naši družbi bi se gotovo nič slabega ne naučila.«

»Ne more se dvomiti. A kakor sem že rekel, ona živi le zase in je zaljubljena v svojega moža.«

»Uboga revica!« Tako poredno zakliče več lepih ustnic. Sledil je tej poredni opazki splošen smeh.

»Njen mož pa tudi skrbno občeje z njo in ji je zvest in dober mož,« nadaljuje doktor. »Vsa-ko soboto zvečer se pripelje k nji in se odpelje v ponedeljek jutraj.«

»To vemo. Saj smo ga v nedeljo videle.«

»Lep človek. Njegova lepa, plavalasa brada mu zelo pristaja.«

Doktor je pričel igrati valček, dame so pa veselo naprej plesale. Danes so že dovolj opravljale pl. Širokodolsko.

2.

»Ali si jo videla?«

»Katero?«

»Puščavnico.«

»Gospo pl. Širokodolsko?«

»Ni li to strašno?«

»Strašno!«

»In ona naj bi se nas izogibala!«

»Taka ženska se predstavlja, kakor da bi ne znala skaliti vode!«

»Pfuj, gospod doktor, kakšna je Vaša varovanka!«

med trpeče ljudstvo. Prej je določevalo v državnem zboru le nekaj gospodov in premožnejših ljudi. Ljudska zbornica se pa mora ozirati tudi na reveže. Državne stroške nosi največ nižje ljudstvo. Velike banke bogate, državo pa vzdržuje ljudstvo. Tudi železničarji prispevajo k davkom. Vožnje so drage, na železnice odirajo železniške družbe, ki imajo 20 do 30 odstotkov dobička. Dokler se to oderuštvo ne odpravi, toliko časa ne bo mogoče izboljšati plač železničarjem. Tega, da niso zdaj dovolili v zbornici 17 milijonov železničarjem, so krivi socialni demokrati, ker nočejo ničesar dovoliti, da bi se to, kar bi se izdalo, zopet kje drugje pridobilo. Naša država je v rokah velikih bogatašev in kartelov. Tu treba, da se poseže vmes.

Deželni poslanec Piber govori nato o podrobnem delovanju in o uspehih osebito na bohinjski in na ljubljansko-beljaški prog. Pečal se je tudi z raznimi krivicami, ki se dogajajo, osebito nižjim uslužbencem. Vsak delavec je vreden svojega plačila. Največ trpe prožni delavci od nasprotnih socialno demokratskih prožnih mojstrov. Gorje mu, če mu morejo očitati kako malenkost. Za vsak najmanjši prestopok mu nalože kazen ali mu pa celo groze, da ga bodo odpustili. Govornik je opozarjal železničarje, da naj bodo složni in da naj se držijo svoje organizacije, Prometne zveze, ker le v skupnosti je moč. Tov. Slamnik nato zaključil lepo uspelo zborovanje.

KLEVNOM PROMETNE ZVEZE.

Socialni demokrati in libetalci napenjajo vse sile in moči, da bi v vrstah slovenskih krščansko socialnih železničarjev, ki so strokovno združeni v Prometni zvezi, napravili razdor in zmešnjavo. Poslužujejo se v ta namen sredstev, ki so zelo zvita in nepoštena. Naši pošteni ljudje rdeče in liberalne sleparje premalo poznajo, zato se pa včasih pripeti, da jim prav pošteno nasedejo. Že precej časa sem so liberalni in socialno demokratski sleparji zvito hujskali naše ljudi, češ, kaj pa boste v tej Prometni zvezi, ki je pred vsem nemška. Hm, če že nočete prestopiti k nam, si pa osnujte lastno krščansko slovensko železničarsko zvezo. Kaj boste pošiljali denar na Dunaj, kaj boste odvisni od Nemcev in take splošne zabavljice, ki so v stanu napraviti zmešnjavo v vrstah tistih slovensko krščansko socialnih železničarjev, ki so strokovno združeni v Prometni zvezi. Čisto stvarno, resno in pametno se danes pomenimo o tisti mikavni publici samostojne slovenske krščansko socialne železničarske organizacije o Prometni zvezi. Prva in glavna naloga Prometne zveze je, da nudi svojim članom pravno varstvo. Članarina Prometne zveze, 70 vin. mesečno, je tako nizka, da bolj nizka biti ne more. Železničar je pa, kakor znano, vedno v nevarnosti, da stoji z eno nogo pred kazenskim sodiščem, z drugo pa pred nezgodo. V nobenem stanu ni toliko pravovarstvenih slučajev, kakor jih je ravno v stanu železničarjev. Pravde so pa drage. Odvetnik mora biti zraven, kadar gre za to, da se zagovarja železničar pred sodiščem. In da odvetnik ne more delati zastoj, je samoobsebi umevno. Zdaj pa svinčnik v roke, prijatelj, ki te je nahujskal zvito liberelec ali pa socialni demokrat, proti Prometni zvezi, in

računaj, ali bi mogla obstajati recimo s 70 vinarскими mesečnimi prispevki slov. krščansko socialna samostojna železničarska organizacija samo glede na pravno varstvo pri domačih sodiščih. Ne, ne bi mogla obstajati. Prosjačiti za brezplačno pravno varstvo recimo pri odvetnikih naše stranke bi pa bilo zdaj naravnost poniževalno, ko nudi Prometna zveza že brezplačno pravno varstvo. Železničar žalibog tako lahko ponesreči v službi. Nezgodno zavarovalni železničarski zavod se pa nahaja na Dunaju. V vsakem nezgodnem slučaju je pa položaj tale, da nezgodni zavod izkuša do skrajnosti varovati na škodo ponesrečenih železničarjev koristi nezgodne blagajne. Železničar je prisiljen, da če je tako nesrečen, da se poškoduje v službi, nastopiti s tožbo proti nezgodni zavarovalnici. Kot član strokovne organizacije Prometne zveze ima tudi v tem slučaju pravico, da mu njegovo društvo v okviru društvenih pravil podeli pravno varstvo. Rzsodišče železničarske nezgodne zavarovalnice se pa nahaja na Dunaju. Kake težave bi imelo recimo naše železničarsko društvo, če bi bilo prisiljeno zastopati koristi ponesrečenih svojih članov pred nezgodnim rzsodiščem na Dunaju. Potrebni so dragi zdravniški preiski na Dunaju, v Ljubljani nimamo in ne moremo imeti tistega prepotrebnege osebnega stika z dunajskimi nezgodnimi strokovnjaki, da bi se dosegel, bi morali odborniki večkrat potovati na Dunaj, kjer bi, ker pa stalno na Dunaju ne bivajo, še slabo opravili ali bi se pa morali ponižati in prosjati za svet pri činiteljih tiste Prometne zveze, ki bi jo zapustili. Bi li mogli tudi samostojno organizirani slovenski krščansko socialni železničarji tekrovati glede na pravno pomoč s socialno demokracijo? Saj poznam nekoliko razmere po izkušnjah, ki sem si jih pridobil tekom let, ko le nekaj delujem med slov. krščanskimi železničarji in zato mirno zapišem, da bi ne mogli in bi zato naša misel med železničarji mesto napredovala, nazadovala in dovedla do popolnega propada naše strokovne organizacije med slovenskimi železničarji. Prometna zveza je nemška, lepo hujška mednarodni socialni demokrat in liberalni zaveznik naše ljudi, ki se lepo masti z žulji slovenskih železničarjev. To gotovo vleče, že verujem, a ta hujškarija zopet ne drži, ker je iz trte izvita in neresnična. Ali so člani Prometne zveze sami Nemci? Ali niso člani Prometne zveze tudi slovenski železničarji? Ali ne prireja svojim članom Prometna zveza slovenskih shodov? Ali niso člani Prometne zveze tudi drugi slovanski krščanski železničarji? Duha, ki vlada v avstrijskih krščanskih delavskih strokovnih zvezah s sedežem na Dunaju vsaj nekoliko tudi poznam, saj toliko, kolikor ga poznajo liberalni in socialno demokratski klevetniki Prometne zveze. Če hočete, da se razpravlja na občnih zborih teh zvez tudi slovensko, samo zahtevajte, pa se bo. Prometna ima uveden takozvan pogrebni zaklad. Svojci člana, ki mu je pripadal, dobe v slučaju smrti 200 K, vsak član pa plača v vsakem slučaju smrti 5 vinarjev. Ali bi mogla nuditi to veliko ugodnost svojim članom samostojna slovenska krščansko socialna organizacija? Svinčnik v roke, žal, moj račun kaže, da ne! Nemci se maste z Vašimi prispevki, Vas hujskajo liberalci in socialni demokrati, Vi jim pa verujete, dasi so Vas že neštetokrat nalagali in nafarijali. Ker nekoliko poznam razmere, smem tudi trditi, da to ni res. Čisto smelo in mirno lahko trdim, da nima Prometna zveza s slovenskimi svojimi člani veliko dobička. Saj Vam naroča in plačuje tednik »Našo Moč«. Ali mislite, da je list poceni? Na boljšem ste, kakor Nemci, ker dobivate list vsak teden, medtem ko dobivajo nemški člani Prometne zveze svoje nemško glasilo le dvakrat mesečno. Če v to malo, drago fliko, kjer sodelujeta uredništvo in upravništvo zastoj, kar naj bo tu zopet enkrat nergačem in zabavljačem povedano, ne morem spraviti vsega tistega, kar bi rad in kar bi bilo tudi prav potrebno, ker moram gledati na to, da se list obdrži, je le veliko pripomogel, da se je zmisel krščanske strokovne organizacije zanesla med železničarje. Vprašam, ali bi samostojna slovenska krščanska železničarska organizacija mogla nuditi svojim članom strokoven list. Le roko na srce! Prav gotovo ne, ker bi to zaviralo stanje in bi se društvo končno razvilo v malopomenabno družbico, kjer bi požrle morebiti kake bolniške podpore vse, da bi za strokovno izobrazbo ne preostajal niti vinar. To bi pa bilo strokovno zelo nezdravo. Napisal sem tole, da izpodbijem spletke naših preljubih zelenih in rdečih prijateljev, ki Prometno zvezo tako ljubijo, da bi njo in njene člane danes rajši kot jutri poručali za zajtrk. Agitirajte, da se pomnoži število članov Prometne zveze! Zabavljajte pa prepustite socialnim demokratom in liberalcem!

Iz Postojne. Pred kratkim časom se je vršila odhodnica vice generalrdeče polture v kavarni »Na Belskem«. Nastopili so razni sodrugi in nadsodrugi z raznimi govori, v katerih povzdigujejo našo socialno demokracijo kot drugo, najmočnejšo stranko v Postojni —? S tem so tolažili generala naših rdečkarjev g. Štajerja. Odšla je moč, s katero bodo ti ljudje veliko pogrešali, osebito ker to je bila moč tudi finančna sorodstva ustanoviti in pri tem se je celo en par naših mož na lim nasedlo. Da je bil res prisrčen pozdrav, sledi iz tega, da ko je roko sodrugom in prijateljem podajal, se je pri nekem gospodu zmotil, kateri je službenim potom stanovanje prejemal od njega, namesto mu z roko v roko podati, je ta general stegnil v svoj srčni pozdrav roko previsoko, namreč preko — ušesa. Da pa ni dovoljeno si tako visoko rok podajati, o tem ga boče poučila c. kr. sodnija in višji njegovi predstojniki pri južni železnici. Tu se jasno kaže, kakšnooliko imajo ti ljudje; in take pozdrave dajejo generali socialne demokracije. Kakšne pozdrave dajejo šele njih zasiepljeni sodrugi?

Z goriške proge. Sodrugi, plačajte strankin ofer socialnim demokratom, težek davek, da njih voditelji morejo živeti. En socialdemokratski sodrug je objavil pred nekoliko časa zanimiv stavek v nemškem »Volksblattu«. On piše. Če skupaj izračunam, kar sem skozi 15 let za stranko plačal in kar sem na mezdi izgubil bi mogel že eno malo hišo kupiti. Po njegovem približnem računu pride do zaključka, ki ga nismo pričakovali. Od leta 1896, ko je k socialno demokraciji pristopil, je vse iz društvene knjižice izračunal, koliko je plačal pri štrajkih in zaporih in skozi to brez dela bil, in podpore dobil. Plačal je v 15 letih za strokovno organizacijo skozi celo leto 25 K, skupaj 375 K. Za socialno demokracijo politično stranko skozi celo leto 4 K, skupaj 60 K. Za tovaršarstvo in delavsko izobraževalno društvo skozi celo leto 12 K, skupaj 180 K. Za socialno demokracijo časnik skozi celo leto 14 K, skupaj 210 K. Za različne stvari skozi celo leto 8 K, skupaj 120 K. Jest in piti porabil pri sejah in shodih celo leto 60 K, skupaj 900 K. Vsota za vse izdaje v 15 letih 1845 K. Izguba na dnini pri štrajkih, zaporih skozi 15 let je bila sledeča: Trije štrajki, ki so trajali 32 tednov, na teden izgubil na dnini 14 K, skupaj 448 K. Dvakrat zaprt, skupaj 13 tednov. Izgubil na dnini na teden 15 kron, skupaj 195 K. Brez dela bil 80 tednov, na teden izgubil na dnini 18 K, skupaj 1440 K. Štiri obleke skozi to, ker v bližini dela ni mogel dobiti 485 K. Vsota, ki jo je na dnini izgubil (po odbitku dobljene podpore) 2568 K, skupaj 4413 kron. Med tem časom, ko je bil socialni demokrat, je z ženo in otroci dostikrat stradal. S tega morejo drugi delavski kolegi sami sodbo sklepati. Pa to delo je še pičlo zaračunano. Ker strankarski davek je še večkrat v veliko večji, posebno za stiskalnice so visoki darovi bili zahtevani. Kar stane 1. maj in dnina ta dan izgubljena, ni zaračunano.

IZJAVA VODSTVA PROMETNE ZVEZE.

Osrednje vodstvo krščanske železničarske zveze Prometna zveza zelo obžaluje, ker je tista večina krščansko socialnih poslancev, ki je v torek dne 4. t. m. v protislovju soglasnem sklepu državnega zbora dne 16. decembra l. l. da se dovoli železničarjem 38.000.000 kron, brezpogojno glasovala proti, da se izplača še ostanek 17 milijonov kron in zelo obžaluje to glavljanje v imenu svojih 8000 aktivnih članov.

Osrednje vodstvo je vse storilo, da bi to glasovanje preprečilo, zato pa mora tudi odklanjati vsako odgovornost za posledice, ki bi jih lahko imelo to glasovanje za organizacijo in za stranko.

Tistim gospodom poslancem krščansko socialne stranke, ki so se držali prvotnega sklepa in ki so izvajali skrajne posledice radi glasovanja, se osrednje vodstvo Prometne zveze zahvaljuje za njih nastop v korist krščansko socialnih železničarjev.

Dunaj, 8. julija 1912.

SMRTNA KOSA PROMETNE ZVEZE.

Umrli so: Elizabeta Koren, umrla dne 6 junija 1912, Beljak; Terezija Hell, umrla dne 25.

Če je kaj resnično dobro! se tudi od strokovnjakov pripozna kot tako. Kako so določili praktični zdravniki o Fellerjevem fluidu z. v. z. »Elsa-fluid«, dokazuje sledeče pismo: »Zahvaljujem se Vam kar najbolj za Fellerjev fluid z. v. z. »Elsa-fluid«, katero sredstvo učinkuje uprav krasno pri vseh revmatičnih bolečinah. Priporočam Fellerjev fluid povsod, kjer je treba, danes pa prosim, da mi zopet pošljete, kolikor potrebujem za lastno uporabo. Znesek Vam pošljem. Dr. M. David, mestni zdravnik v Sienlawa pri Jaroslavu na Galicskem.« Pravi Fellerjev fluid se naroči pri E. V. Feller v Stubici, Elzatr. 264 (Hrvatsko) in sicer velja 12 malih ali 6 dvojnatih ali 2 specialnih steklenic franko 5 K.

»Prosim, morem li jaz za to? Saj bi sam nikdar ne veroval, a ne morem tajiti, da je res tako.«

»Kaj se je pa pravzaprav pripetilo?«

»Ravnotako se je zgodilo, kakor pripoveduje gospa Radovednivojska.«

»Nismo vsega čule. Povejte še enkrat.«

»Saj sem že stokrat povedal!«

»Nisem bila navzoča. Samo enkrat še, gospod doktorček!«

»Bodi! Sinoči zvečer se je pripeljalo v Harkač osem huzarskih častnikov. Zvečer k plesu jih je pa samo sedem prišlo. Eden se je izgubil, sem si mislil, a rekel nisem ničesar. Zvečer se je gospoj Radovednivojskevi nekaj na obleki strgalo. Prosila me je, naj jo spremim, da obleko doma zopet uredi. Ko korakava mimo vile »Mila«, uganite, kaj zagledamo?«

»Kaj? Kaj?«

»V polmraku malega okna je sedel osmi izgubljeni huzarski častnik, pri nje pa ...«

»Gospa pl. Širokodolska?«

»Da, gospa pl. Širokodolska razkošno oblečena in ...«

»In?«

»Poljubovala je poročnika in gladila po obrazu, ki je bil skrbno obrt.«

»Škandal!«

»Ubogi mož, če bi to vedel!«

»Revež!«

»Siromak!«

»Kako se mi smili!«

»Meni tudi!«

(Konec prih.)

Zaužijte, ako ste nahodni, hripavi zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsni, vratnih boleznih itd., o njegovem zdravljenem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotica za poskušnjo K 5—, 2 tucata K 8-60 franko. Izdeluje le karnar E. V. Feller v Stubici Elsatrg 264 (Hrvatsko).

maja 1912, Dunaj; Ivan Hämmerle, umrl dne 10. junija 1912, Bregenc; Ivan Landerer, umrl dne 10. junija 1912, Strengen; Ana Stummer, umrla dne 9. junija 1912, Iſl; Ivan Moser, umrl dne 7. junija 1912, Kremsmimster; Marija Thaler, umrla dne 30. maja 1912, Pavel Gottwald, umrl dne 18. junija 1912; Jakob Jaksch, umrl dne 29. maja 1912, Wels; Marija Holzer, umrla dne 15. junija 1912, Budjevice; Ana Grüner, umrla dne 13. junija 1912, St. Peter na Au-b; Oswald Nitterl, umrl dne 20. junija 1912, Säusenstein; Gertrud Resch, umrla dne 19. junija 1912, Solnograd; Lucija Gorenz, umrla dne 22. junija 1912, Matzleinsdorf; Julija Mayrhuber, umrla dne 27. junija 1912; Neumarkt; Martin Sandt, umrl dne 19. junija 1912, Dunaj Aspang. — Za 16 smtnih slučajev po 5 vinarjev mora plačati vsak član 80 vin. — Osrednje vodstvo.

Med brati in sestraml.

Državnemu poslancu Jožefu Gostinčarju je umrl te dni njegov oče. Neustrašenemu borilcu za delavska prava in našemu najzvestejšemu setrudniku: iskreno sožalje.

Medvodſko krſčansko socialno delavstvo priredi to nedeljo izlet na Šmarno goro. Sveta maſa bo ob 10. uri dopoldne.

Idrija. Državni uslužbenci dobivajo že nekaj let svoje stalne prejemke potom poſtne hranilnice, ki jih po svojih pismonoscih mesec za mesecem na dom izplačuje; ta nova upeljava je jako primerna, ker prihrani marsikomu mnogo potov in sitnosti, ako pomislimo, da je bilo treba prej nekaterim hoditi v župniſče, v mestni urad ali pa okolihiſnih gospodarjev. Tako so tudi v Idriji za provizijoniste upeljali ta način izplačevanja, katerega pa, odkrito rečeno, ne moremo pohvaliti. Prej smo dobivali svoje plačilo pri rudniſki blagajni, in ker so nas vse poznali, se je tudi izplačevanje hitro in točno vrſilo. Ako je hotel kdo mesto denarja prejeti v naturalijah ali narobe, je smel mesec za mesecem kratkim potom pri blagajni naznani in dobil je točno svojo mesečnino po tistem načinu, kakorſnega si je želel. Sedaj pa ni tako! Vsi računi se vodijo v Ljubljani na podlagi podatkov rudniſke blagajne in vsa nakazila se pošiljajo iz Ljubljane na idrijsko poſto; da je ta pot zamudna in v gotovem oziru tudi nezanesljiva, izprevidi vsak, kdor ima kolikor toliko vpogleda v manipulacijo, kajti prej smo imeli izplačevalnico doma v Idriji, sedaj pa gre do vse izpremembe iz Idrije v Ljubljano, od ondi pa zopet v Idrijo nazaj, natanko po znanem slovenskem pregovoru, ki ga pa ne smemo zapisati. Naj je torej izvrſujoče uradniſtvo ſe tako natančno, vendar nastanejo zadržki, napake, nepotrebne pisarije, ki delajo državi stroške, nam pa razun stroškov ſe sitnosti in zmedo. Idrijskih provizijonistov je namreč več sto oſeb (okoli 800) in kadar pride čas izplačevanja, sta oba idrijska pismonosca v velikih zadregah, kako nam vsem določene vsote izplačati. Pomagata si tako, da sta določila posebne lokale in ure, ob katerih se zbiramo po svoj denar; in tako dobivamo sedaj svojo mesečnino ne na poſtni ne v rudniſki blagajni, temveč po raznih ſnopsarijah, poſtranih gostilnah in podobnih prostorih. Da to ni v smislu določb, je umevno, da pa tudi ni v čaſt državi, je pa ſe bolj verjetno. Nas namreč jako veseli, da je neki gospod v Ljubljani dobil pohvalo od ministrſtva, ker je vse tako lepo uredil, praksa je pa drugače pokazala, kajti kar je primerno za c. kr. urade, je pa za nas neprikladno, ker nas je preveč in ker nikakor ne gre za vse stanove po enem kopitu delati. Ako torej ministrſtvo noče odjenjati, je edina pomoč v poddržavljenju naše poſte; poslopje je že itak državno, naj bodo pa ſe uslužbenci! Dandanes, ko je vsak mesec samo stalnih plač okoli tisoč, ſe pač spodobi, da imamo na poſti dovolj zanesljivega oſobja, ker ſe občinſtvo itak že leta in leta proti drugim nedostatom pritožuje. Komaj nekaj mesecev je tega, ko so znanemu trgovcu celo vrsto zavojev z oljem uničili; pozneje so prihajale pritožbe iz Zavraca o poſtnem selu, ki je pisma raztresal in hodil okoli brez vsakega cesarskega znaka kakor bi hruſke v svoj toſel nabiral. In ni ſe preſlo par tednov, ko so imeli na poſti zopet neko preiſkavo ter dognali, da so ſe poſtne pošiljatve kar »na debelo« v Idriji zadrževale, pisma so pa po gostilnah odpirali in brali. Kako je bilo z Maksom, tudi ſe vsi vemo. Odpomoč je nujno potrebna, kajti če imajo v Trziču in Novem mestu državno poſto, smo je mi pri drž. rudniku ſe bolj potrebni; da ſe to doseže, pa prosimo naše poslance, naj na Dunaju

potrkajo, ker v Trstu nič ne izda; tam namreč pošljejo vse v Idrijo »zur Äusserung«, poſta pa tako poroča, kakor je zanjo prav. Mi pa mislimo, da poſtni »ſimelj« ne sme po tistih kopitih kljusati, kakor poſtna kljuseta, ki kljub avtomobilu tudi ſe vedno poſto vozijo. Odpomoč je torej potrebna in opravičena! O priliki pa zopet kaj!

Okno v svet.

Dne 30. junija t. i. so zborovali belgijski socialni demokrati. Razpravljali so o ſploſni stavki zaradi poraza ſvobodomiseltva pri volitvah. Na kongresu je med drugim govoril ſodrug Hins, ki je izvajal med drugim: Pred vsem je potrebno, ſe neprestano **boriti proti cerkvi in veri**. Poglavitno je, oprostitev vesti našega ljudſtva in ne želodca. Oboje mora iti skupaj. Obžalujem, da ſe v najbolj ſvobodomiselnem delu dežele — v Hevegavu — dobe delavci, ki pošiljajo otroke v ſamostanske ſole. To je razžaljenje ſocializma, proti tej duſevni smeri ſe je boriti! Pozivljam vas k temu! — Dobro, želodec je odvisen pred vsem od ſvobode vesti. Iz te izjave in poziva ſodruſa Hins je jasno, da gre ſocialni demokraciji pred vsem za odpravo cerkve in vere. Hinavſčina, ki jo ſocialna demokracija noſi pribito v svojem programu, da je vera zasebna stvar, je že davno temeljito razkrinkana. Toda trditev, da je vpraſanje želodca odvisno od takozvane ſvobode vesti, je kolikor toliko nova. Dosedaj je poſtopala ſocialna demokracija vsaj na zunaj ravno naſprotno. Govorilo ſe je najprvo o zadoſčenju želodca, potem ſele o ſvobodi vesti. Sedaj je proglasil ſodrug Hins to stvar ravno naſprotno. Mogoče, da mu je na poti ſedanji pojem »tatvina«, ki temelji na podlagi zasebne laſti in po krſčanskih načelih obtežuje veſt. Ako je temu tako, potem želodčno vpraſanje v smislu ſodrugov ſploh nikdar ne bo de reſeno. Za podlago ſocialne bodočnosti hočejo imeti ſvobodo vesti. Toda v istem trenutku, ko poziva »ſodrug« tovariſe v boj za ſvobodo vesti, pa ſam nevede tepta isto proſtost. Razžalitev ſocializma, torej ſoc. dem. greh je, ako pošlje kak ſoc. demokrat svoje otroke v ſamostansko ſolo. Kje je tu proſtost vesti? Napravite železne kurlike, pa zaprite ſodruſe vanje, dajte jim hrano ob določenih čaſih, potem bodo imeli ſvobodno veſt, toda samo v miſlih. Tedaj pa bodo preklinjali načela, vſled katerih so dobili »ſvobodo« vesti, izgubili pa proſtost laſtne volje. Svoboda vesti pomeni odpravo vseh zakonov in načel, ki imajo varovati človeka. Ako človek ſme vse, potem ni pred njim nihče varen. Ali bi bilo tako reſeno vpraſanje želodca, ſe da z lahka uganiti. Tako ſodruſi farbajo ljudi, ki nimajo dovolj razſodnosti ſamostojno miſliti. Vsak z medom namazan ſtrup ſmatrajo za priſtni med in ga ſlaſtno požirajo, dokler niſo popolnoma zaſtrupljen in neſposobni viditi pred ſeboj prepad, v katerega tirajo ſocialni demokrati človeſtvo. Načelo: odpraviti ono, kar človeka navaja k rednemu in poſtenemu življenju, kar ga uči pripoznavati ſočloveku isto veljavo, kar mu velewa ljubiti ſočloveka koſ ſamega ſebe; more biti le ſkodljivo in zelo neſmiſelno. Oſlarija pa je, ako kdo miſli, da ſe bode z odpravo tega reſilo vpraſanje želodca. Velik brezveſneſ mora biti, ki kaj tacega trdi, toda tudi velik oſel, kdor to veruje.

Namen ſocialne demokracije je omajati vero in cerkev in to v prvi vrſti. Za tem priča-kujejo ſele ſocialne ureditve. Kako, tega ſami ne vedo. Najnovejši pojavi nam celo kažejo, da je v ſedanjem čaſu ſocialni demokraciji edini namen, »oſvoboditev« vesti verſkih preſodkov«. Vſe drugo pa pripomoček tega namena. Zato na ſtražo, kar ſe miſli!

Svetovna iznajdba je, ki ſe je poſrečila profesorju Loebu na podlagi znanſtvenih preiſkovanj, da krožijo v človeškem organizmu električni toki, in tako ni življenje nič drugega nego elektrika, in bolezen je pojemanje te prirojene elektrike. Na ta način je mogoče z električnim tokom tudi take bolezni ozdraviti, ki ſe uſtavljajo drugim zdravljenim metodam. Vſakogar dolžnost je, da ſpozna temeljne principe električnega zdravljenja. Ravno kar je izſla o tem zelo zanimiva knjiga s krasno opremo v obſegu 64 ſtrani, ki obravnava blagodejno učinkovanje elektrike pri raznih boleznih. To knjigo dobi vsak zaſtonj in poſtne proſto od „Elektro Vitalizer“, zdravljeni zavod, Budimpeſta VI, Theresienring 7. Mezzanin 188.

Razſirjajte „Naſo Moč“!

Samozaveſt in eneržija

značita zdravega človeka, dočim oſlabi bolnika že najmanjſe telesno in duſevno delo.

Ako čutiſte, da vaſe zdravje ni popolnoma zadovoljivo, ako trpite na revmatizmu, bolečinah v hrbtu, ako ſe imate pritoževati čez neſpečnost, bolečine v glavi, motenje prebave, poſluſžite ſe elektrike in doſegli boste preſenetljive uſpehe.

O zdravljenju z elektriko ſmo izdali zelo zanimivo, ſijajno opremljeno, 64 ſtrani obſegajočo znanſtveno knjigo, katero pošljemo vsakomur

zastonj in poſtne proſto brez vsake obveze. (Za ženske posebna izdaja). Obiſčite nas, mi vam bomo razkazali zastonj naſo zdravlilno metodo in na tiſoče ſijajnih zahvalnih piſem.

„Elektro Vitalizer“ zdravlilni zavod, Budimpeſta, VI. Theresienring ſtv. 7, Mezzanin 188.

Izmed dobrega najboljſe

je in oſtane

pravi : Franckov: kavini pridek.

Odličen, najfineſti okus, lepa, temnorjava barva, velika izdatnost ſo njega posebne vrline. — Zahtevajte, proſimo, pri nakupu izrečno

pravi : Franck: s kavinim mlinčkom.

Sploſno in vedno bolj priljubljena je pa tudi najboljſa vseh žitnih kav, to je **Franckova Perl-ržena kava** v belosivih zavitkih.

Iz najboljſih in najčiſtejſih ſnovi napravljena odlikuje ſe Franckova ržena kava po svojem močnem, zrnati kavi enakem, dobrem okusu.

Poizkušnja z enim zavitkom Franckove rži Vas bo gotovo popolnoma zadovoljila.

Obe vrſti teh izdelkov lahko povsod dobite!

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet
I. 1910. čez 87 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
■ K 608.996.84. ■

Ljudska
posojilnica

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 6
pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franč. cerkvijo
prejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. terjih obrestuje **4 1/2 %** brez
po kakega odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4.50 na leto.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštne-hranilnične položnice na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, gra-
šak, drž. in dež. posl. predsednik; Josip Šiška,
stolni kanonik, podpred.; Odborniki: Anton
Belec, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. Lj.; Dr.
Josip Dermastia; Anton Kobi, pos. in trg., Breg
pri Borovni.; Karol Kauschegg, velepos. v Ljub-
ljani; Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani;
Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni
posest. v Ljubljani; Fran Leskovic, hišni posest.
in blag. „Ljudske posojil.“; Ivan Pollak ml., tov.;
Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani;
Gregor Šlibar, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona Kmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kakovostna Pojasnila daje se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami
Maček & Komp.
Franca Josipa cesta št. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

Typežno blago.	Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.	Zmerno cene.
	F. Meršol, LJUBLJANA Mestni trg št. 18. Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robocev, ovratnikov, zavratnic, volne, bombaža, sukanca itd.	
	Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.	

ANT. BAJEC, Ljubljana
cvetlični salon p. Trančo 2, vrtnarija Tržaška c. 34
izdeluje šopke, vence, trakove z napisl. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetlic.
Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjavi: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

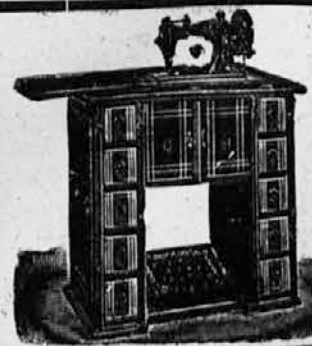
I. VECCHIET
urar in draguljar, Ljubljana
Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.
Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in druge bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.

**Dežnike in
solnčnike**
domačega izdelka
najboljše kakovosti, pri-
poročajo po najnižji ceni
slavnemu občinstvu
Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred škofijo št. 19.
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Iv. Buggenig, sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico št. 5.
Priporočajo svojo veliko sodov. Prevzema tudi vsa v
zalogo vsakovrstnih njegovo stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin v Ljubljani,
Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih
voznih koles in
šivalnih strojev
za rodbino in obrt.

A. Lukič
Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklce.
Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.
Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepilno in slast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ogujvanju otrok in proti potenju nog,
škatljica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Sladin“ za otroke škatlja 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepilno sredstvo
steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstno pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v. in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana
Prešernova ulica
:: priporočajo svojo ::
veliko zalogo čevljev
:: domačega izdelka ::

**Agitirajte za naše časopise, po-
sebno za del. list „Našo Moč“.**

Pozor slovenska delavska društva!
Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini
JANKO ČEŠNIK
(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Štritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izbi naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila.
Postrežba poštena in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!
Samo 6 dni!
Havre
New-York
francoska prekomorska družba
Veljavne vožnje liste (Šifkarte) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila, daje samo **ED. ŠMARD**
oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetijske posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

**Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh veseljih in žalostnih dogod-
kih „Slovenske Straže!“**

TEOD. KORN
pokrivalce streh in klepar, vpeljalec strelovodov ter instalater
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.
Priporočajo se za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z asbest-ce-
mentnim škrljem (Eternit) patent Hatschek z izbočno in ploščnato
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galar-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.